

Atodiad 2

Gweithdrefnau ar gyfer
ymchwilio i dorri safonau cynnwys
ar gyfer teledu a radio

Gweithdrefnau ar gyfer ymchwilio i dorri safonau cynnwys ar gyfer teledu a radio

Dyddiad cyhoeddi:

1 Mehefin 2011

Gweithdrefnau ar gyfer ymchwilio i dorri safonau cynnwys ar gyfer teledu a radio

Cyflwyniad

- 1.1 Mae'r ddogfen hon yn amlinellu Gweithdrefnau Ofcom ar gyfer trin a datrys cwynion (neu ar gyfer cynnal ei ymchwiliadau ei hun) ynghylch cydymffurfiad darlledwyr¹ â'r safonau cynnwys sydd wedi'u nodi dan adran 319 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 ("Deddf 2003").² Daw'r Gweithdrefnau hyn i rym ar 1 Mehefin 2011.³ Mae gweithdrefnau gwahanol yn berthnasol i ystyried cwynion ynghylch Tegwch a/neu Breifatrwydd dan Ran 5 o Ddeddf Darlledu 1996⁴ yn <http://stakeholders.ofcom.org.uk/broadcasting/guidance/complaints-sanctions/fairness/>
- 1.2 Os bydd Ofcom yn credu ei bod yn angenrheidiol gwyrto oddi wrth y Gweithdrefnau hyn mewn unrhyw ffordd o sylwedd mewn achos penodol am resymau sy'n ymwneud â thegwch a/neu er mwyn i Ofcom ystyried cwyn(ion) yn briodol neu gynnal ymchwiliad, bydd yn ysgrifennu at y darlledwr dan sylw (ac unrhyw bartion perthnasol eraill) ymlaen llaw yn nodi natur/graddfa ei wriiad oddi wrthynt, ei resymau dros wneud hynny a gan ofyn am ymateb y partion perthnasol.

Fframwaith statudol

- 1.3 Mae gan Ofcom ddyletswyddau cyffredinol mewn perthynas â darlledu sy'n cynnwys sicrhau bod safonau ar waith, ar gyfer pob gwasanaeth teledu a radio, sy'n rhoi digon o amddiffyniad i aelodau'r cyhoedd rhag cynnwys deunyddiau sy'n achosi tramgwydd a niwed mewn gwasanaethau o'r fath: adran 3(2)(e) o Ddeddf 2003.⁵
- 1.4 Mae gan Ofcom ddyletswydd arall dan adran 319 o Ddeddf 2003 i osod safonau o'r fath ar gyfer cynnwys rhaglenni⁶ sydd i'w cynnwys mewn gwasanaethau teledu a radio fel sy'n ymddangos i Ofcom fel y rhai gorau i sicrhau "amcanion safonau" penodol. Caiff yr amcanion safonau hynny eu gosod dan adran 319(2), ac mae'n rhaid i Ofcom sefydlu codau sy'n cynnwys y safonau hyn. At ddibenion y ddyletswydd honno, mae Ofcom yn defnyddio darpariaethau Cod Darlledu Ofcom (sy'n cynnwys y Cod Croes-

---

¹ Mae cyfeiriadau at "ddarlledwyr" yn y Gweithdrefnau hyn yn cyfeirio at unrhyw ddarlledwr sy'n cael ei drwyddedu a/neu ei reoleiddio gan Ofcom.

² Mae gan Ofcom ddyletswydd i sefydlu gweithdrefnau o'r fath dan adran 325(2) o Ddeddf 2003.

³ Gellir adolygu a diwygio'r Gweithdrefnau sydd yn y ddogfen hon, ac unrhyw ganllawiau cysylltiedig, unrhyw bryd. Bydd unrhyw ddiwygiad mawr yn destun ymgynghoriad ymlaen llaw.

⁴ Mae'r gweithdrefnau ar gyfer ymchwilio i gwynion Tegwch a Phreifatrwydd ar gael ar wefan Ofcom yn <http://stakeholders.ofcom.org.uk/broadcasting/guidance/complaints-sanctions/fairness/>

⁵ Drwy rinwedd adran 3(4)(g) o Ddeddf 2003, rhaid i Ofcom hefyd ystyried yr angen i sicrhau bod y safonau mewn perthynas â chynnwys deunyddiau sy'n achosi tramgwydd a niwed yn cael eu defnyddio yn y ffordd orau i warantu lefel briodol o ryddid mynegiant.

⁶ Mae cyfeiriadau at "raglenni" yn y Gweithdrefnau hyn yn cynnwys teledestun, is-deitlau, ac unrhyw beth sydd wedi'i gynnwys mewn gwasanaethau teledu a radio, ar wahân i'r rhan fwyaf o fathau o hysbysebu (Yn gyffredinol bydd yr Awdurdod Safonau Hysbysebu yn ymchwilio i gwynion am hysbysebu a thele-siopa. Serch hynny, mae Ofcom yn gyfrifol am reoleiddio rhai gofynion hysbysebu, megis hysbysebu gwleidyddol, Teledu Cyfranogiad, cwynion am Degwch a Phreifatrwydd mewn hysbysebion, a chwynion neu achosion sy'n ymwneud â'r Cod ar Amserlenni Hysbysebion Teledu ("COSTA") (gweler paragraff 1.5) y bydd Ofcom yn ymchwilio iddynt dan y Gweithdrefnau hyn neu dan Weithdrefnau Ofcom ar gyfer ystyried a dyfarnu ar gwynion ynghylch Tegwch a Phreifatrwydd).

hyrwyddo) (“y Cod Darlledu”)⁷ a’r Codau y cyfeirir atynt yn y paragraff canlynol. Mae Adran 325 o Ddeddf 2003 yn mynnu bod Ofcom yn sefydlu gweithdrefnau ar gyfer trin a datrys cwynion am ddilyn safonau sydd wedi’u gosod dan adran 319 a bod gofyn i ddarlledwyr, dan delerau eu trwyddedau, lynu wrth y safonau hynny wrth ddarparu eu gwasanaethau.⁸

- 1.5 Bydd y Gweithdrefnau hyn yn rheoli cwynion ac ymchwiliadau am faterion a godir sy’n ymwneud â’r safonau a ddaw dan y Codau Ofcom canlynol: y Cod Darlledu (ac eithrio am Degwch a Phreifatrwydd); y Cod Croes-hyrwyddo, y Cod ar Amserlennu Hysbysebion Teledu (COSTA) a, phan fo’n briodol, Cod Darlledu Hysbysebion y DU (Cod BCAP).⁹
- 1.6 Caiff Ofcom lansio ymchwiliadau ei hun yn ogystal ag ymchwilio i gwynion. Mae’r Gweithdrefnau mewn ymchwiliad sy’n cael ei arwain gan grŵp ac ymchwiliad sydd wedi’i gychwyn gan Ofcom yr un fath.

Gweithdrefnau

Cwyno

- 1.7 Mae modd cyflwyno cwynion dan y Gweithdrefnau hyn i Ofcom gan unrhyw un neu unrhyw gorff sy’n credu nad yw darlledwr wedi cydymffurfio â’r safonau dan adran 319 o Ddeddf 2003 fel y cânt eu hadlewyrchu yn narpariaethau’r Cod Darlledu yn <http://stakeholders.ofcom.org.uk/broadcasting/broadcast-codes/broadcast-code/> a/neu’r Codau eraill y cyfeirir atynt ym mharagraff 1.5 uchod. Dyma adrannau perthnasol y Cod Darlledu:
  - Amddiffyn Pobl Ifanc dan Ddeunaw Oed (Adran Un);
  - Niwed a Thramgwydd (Adran Dau)
  - Trosedd (Adran Tri)
  - Crefydd (Adran Pedwar)
  - Bod yn Ddigon Diduedd ac yn Ddigon Cywir a Gormod o Sylw i Safbwyntiau a Barn (Adran Pump)
  - Etholiadau a Refferenda (Adran Chwech)
  - Cyfeiriadau Masnachol mewn Rhaglenni Teledu (Adran Naw)
  - Cyfathrebiadau Masnachol mewn Rhaglenni Radio (Adran Deg)
- 1.8 Rhaid i gwynion ynghylch Tegwch a/neu Breifatrwydd dan Adrannau Saith (“Tegwch”) ac Wyth (“Preifatrwydd”) y Cod Darlledu gael eu gwneud yn unol â Gweithdrefnau

---

⁷ <http://stakeholders.ofcom.org.uk/broadcasting/broadcast-codes/broadcast-code/> - ac eithrio Adrannau Saith (“Tegwch”) ac Wyth (“Preifatrwydd”) y bydd Ofcom yn eu defnyddio mewn perthynas â chwynion ynghylch Tegwch a/neu Breifatrwydd dan weithdrefnau gwahanol: gweler paragraff 1.1 uchod.

⁸ Mae Adran 325(1) o Ddeddf 2003 yn mynnu bod darlledwyr eu hunain (yn ogystal ag Ofcom) yn sefydlu eu gweithdrefnau eu hunain ar gyfer trin a datrys cwynion.

⁹ Fel y nodir uchod, yn gyffredinol, bydd cwynion am hysbysebu a thele-siopa yn cael eu hymchwilio gan yr Awdurdod Safonau Hysbysebu (“yr ASA”). Serch hynny, mae Ofcom yn gyfrifol am reoleiddio rhai gofynion hysbysebu, megis hysbysebu gwleidyddol, Teledu Cyfranogiad, cwynion am Degwch a Phreifatrwydd mewn hysbysebion, a chwynion neu achosion sy’n ymwneud â COSTA y bydd Ofcom yn ymchwilio iddynt dan y Gweithdrefnau hyn neu dan Weithdrefnau Ofcom ar gyfer ystyried a dyfarnu ar gwynion ynghylch Tegwch a Phreifatrwydd.

Ofcom ar gyfer ystyried a dyfarnu ynghylch cwynion am Degwch a Phreifatrwydd¹⁰: ewch i <http://stakeholders.ofcom.org.uk/broadcasting/guidance/complaints-sanctions/fairness/>

- 1.9 Er mwyn datrys materion yn brydlon, mae Ofcom o'r farn y dylai'r rheini sy'n cwyno ddilyn gweithdrefn cwyno'r darlledwr ei hun cyn cwyno wrth Ofcom. Mae manylion cyswllt pob darlledwr ar gael ar wefan Ofcom yn <http://licensing.ofcom.org.uk/tv-broadcast-licences/current-licensees/>, <http://licensing.ofcom.org.uk/radio-broadcast-licensing/>. Os na fydd y sawl sy'n cwyno yn fodlon ar ymateb y darlledwr i'w cwyn, mae modd cyflwyno'r gwyn i Ofcom.¹⁰ Gellir hefyd gwyno'n uniongyrchol wrth Ofcom yn y lle cyntaf: gweler paragraffau 1.13 i 1.16 isod i gael manylion am y cyfyngiadau amser ar gwynion.

Ffurff y gwyn a'r wybodaeth i'w darparu

- 1.10 Mae Ofcom yn gofyn i bob cwyn gael ei chyflwyno ar ei ffurflen cwynion. Mae'r ffurflen hon ar gael ar wefan Ofcom yn <http://consumers.ofcom.org.uk/tell-us/tv-and-radio/>. Fel arall, ar gyfer unrhyw gwyn, gallwch chi gysylltu â ni yn: Ofcom, Riverside House, 2a Southwark Bridge Road, London SE1 9HA, neu ffonio 0300 123 3333 neu 020 7981 3040. Os oes gennych chi ffôn testun gallwch chi ffonio 020 7981 3043 – cofiwch mai dim ond gydag offer arbennig a ddefnyddir gan bobl sy'n fyddar neu'n drwm eu clyw y bydd y rhif hwn yn gweithio.

- 1.11 Dylai'r holl gwynion gynnwys digon o fanylion am fater y gwyn. Yn benodol, dylai pob cwyn gynnwys:

- enw/teitl y rhaglen mae'r gwyn yn berthnasol iddi;
- dyddiad ac amser y rhaglen;
- sianel darlledu'r rhaglen;
- natur y gwyn a (phan fo'n bosibl) rhannau penodol y rhaglen mae'r gwyn yn berthnasol iddynt;
- manylion cyswllt llawn y sawl sy'n cwyno (gan gynnwys cyfeiriad e-bost pan fo'n briodol); ac
- a yw'r sawl sy'n cwyno (ac, os felly, pryd) wedi cyflwyno cwyn i'r darlledwr dan sylw.

Mae'n bwysig iawn cynnwys y manylion hyn (neu gynifer ohonynt ag sy'n bosibl). Gall methu â'u darparu olygu na fydd Ofcom yn gallu ymchwilio i'r gwyn.

---

¹⁰ Mewn achosion pan fydd cwyn yn cael ei gwneud dan weithdrefnau cwynion y darlledwr ei hun, bydd Ofcom yn disgwyl i'r darlledwr gadw'r recordiadau perthnasol, ac unrhyw ddeunyddiau perthnasol, am nifer y diwrnodau sy'n ofynnol yn ôl statud, ond gan redeg o'r dyddiad y byddai'n rhesymol i'r darlledwr ddisgwyl bod y sawl sy'n cwyno wedi cael penderfyniad terfynol y darlledwr. Dyma'r gofynion statudol, a ddaw o adran 117 o Ddeddf 1996, ac adran 334 o Ddeddf 2003. Rhaid i ddarlledwyr gadw recordiadau o raglenni radio am 42 diwrnod ar ôl y darllediad. Rhaid cadw recordiadau o raglenni teledu am 60 diwrnod ac eithrio yn achos BBC1, BBC2, ITV1, Channel 4, Channel 5 ac S4C sy'n gorfod cadw recordiadau am 90 diwrnod.

- 1.12 Oni bai fod y sawl sy'n cwyno'n gofyn yn benodol adeg cyflwyno'r gŵyn y dylid cadw ei enw a'i fanylion cyswllt yn gyfrinachol, mae Ofcom yn cadw'r hawl i ddatgelu'r rhain i'r darlledwr.¹¹

Cyfyngiadau amser ar gwyno

- 1.13 Dylai'r rheini sy'n cwyno gyflwyno eu cwyn i Ofcom cyn pen 20 diwrnod gwaith ar ôl i'r rhaglen dan sylw gael ei darlledu neu'r adeg pan ddigwyddodd y mater y maent yn cwyno amdano. Fel rheol, ni fydd Ofcom yn derbyn cwyn sy'n cael ei chyflwyno ar ôl y dyddiad cau hwn.
- 1.14 Pan fydd cwyn yn cael ei chyflwyno dros 20 diwrnod gwaith ar ôl y darllediad, dylai'r rheini sy'n cwyno egluro pam na chafodd y gŵyn ei chyflwyno'n gynharach. Bydd Ofcom wedyn yn ystyried yr holl ffactorau perthnasol (gan gynnwys esboniad y sawl sy'n cwyno dros yr oedi cyn cyflwyno'r gŵyn a'r cyfnodau cyfyngedig y mae'n rhaid i ddarlledwyr gadw recordiadau)¹² wrth benderfynu a ddylai Ofcom ymchwilio i'r gŵyn ai peidio er iddi gael ei chyflwyno'n hwyr.
- 1.15 Pan fydd y sawl sy'n cwyno eisoes wedi cwyno'n uniongyrchol wrth y darlledwr, dylai'r sawl sy'n cwyno aros i gael gweld a yw'n fodlon ar ymateb y darlledwr (yn unol â gweithdrefn cwyno'r darlledwr ei hun) cyn ei chyfeirio at Ofcom¹³. Os nad yw'n fodlon, dylai'r sawl sy'n cwyno gyfeirio'r gŵyn at Ofcom (ynghyd ag ymateb y darlledwr) cyn gynted ag sy'n bosibl, ac yn sicr cyn pen 20 diwrnod gwaith o ymateb neu benderfyniad terfynol y darlledwr perthnasol dan ei weithdrefnau. Os nad yw'r sawl sy'n cwyno wedi cael ymateb na phenderfyniad i'w gŵyn gan y darlledwr, dylai'r sawl sy'n cwyno ei chyflwyno i Ofcom cyn pen 20 diwrnod gwaith o'r adeg y byddai wedi bod yn rhesymol iddo neu iddi ddisgwyl ymateb neu benderfyniad gan y darlledwr dan ei weithdrefnau.
- 1.16 Pan fydd y sawl sy'n cwyno'n cwyno ar yr un pryd wrth y darlledwr ac wrth Ofcom, fel rheol, ni fydd Ofcom yn symud ymlaen i ystyried y gŵyn nes i'r darlledwr gael cyfle yn gyntaf i ddatrys y gŵyn ei hun dan ei weithdrefnau ef. Mewn achos o'r fath, dylai'r sawl sy'n cwyno roi gwybod i Ofcom pan fydd wedi cael ymateb neu benderfyniad y darlledwr, a chadarnhau a yw'n dymuno bwrw ymlaen a'r gŵyn ai peidio. (Bydd amser yn dechrau rhedeg o ddyddiad ymateb/penderfyniad y darlledwr fel y nodir ym mharagraff 1.15 uchod).

---

¹¹ Mae Ofcom yn 'unigolyn a ragnodir' dan Ddeddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998 ac mae wedi cyhoeddi cyfarwyddyd yn <http://www.ofcom.org.uk/about/policies-and-guidelines/procedure-for-making-a-disclosure-to-ofcom-under-the-public-interest-disclosure-act-pida/> ynghylch sut mae datgelu i Ofcom dan ddarpariaethau'r Ddeddf hon.

¹² Rhaid i ddarlledwyr gadw recordiadau o raglenni radio am 42 diwrnod ar ôl y darllediad. Rhaid cadw recordiadau o raglenni teledu am 60 diwrnod ac eithrio yn achos BBC1, BBC2, ITV1, Channel 4, Channel 5 ac S4C sy'n gorfod cadw recordiadau am 90 diwrnod. (Ond, gweler troednodyn rhif 10 uchod)

¹³ Dylai ddarlledwyr gofio bod gofyn iddynt sicrhau bod swyddogaethau Ofcom mewn perthynas â chwynion ynghylch safonau cynnwys yn cael eu dwyn at sylw'r cyhoedd. (Mae'r rhain yn cynnwys swyddogaethau sy'n galluogi'r rheini sy'n cwyno i ofyn i Ofcom ystyried cwynion pan fyddant yn anfodlon ar ystyriaeth y darlledwr o'r gŵyn. Ymysg pethau eraill, mae Ofcom yn credu y dylai ddarlledwyr egluro wrth y rheini sy'n cwyno y cyfyngiadau amser sy'n berthnasol ar gyfer mynd ar drywydd cwynion gydag Ofcom).

Asesiad cychwynnol ac ymchwiliad

- 1.17 Mae pob cwyn yn bwysig i Ofcom gan eu bod yn ei helpu i ddeall a yw darlledwr yn methu cydymffurfio â darpariaethau perthnasol y Cod Darlledu (neu'r Cod arall y mae'r Gweithdrefnau hyn yn berthnasol iddo) mewn achos penodol. Bydd Ofcom yn cofnodi ac yn cydnabod pob cwyn a gaiff. Fodd bynnag, fel rheol ni fydd yn gohebu ymhellach ag unrhyw rai sy'n cwyno. Bydd Ofcom ei hun yn cynnal proses o asesiad cychwynnol ac ymchwiliad yn unol â pharagraffau 1.18 i 1.24 isod.
- 1.18 Yn gyntaf, bydd Ofcom yn ystyried, ar yr wyneb, a yw cwyn(ion) yn codi materion a allai fod yn sylweddol dan y Cod Darlledu (neu God arall y mae'r Gweithdrefnau hyn yn berthnasol iddo) a fydd yn cyfiawnhau ymchwiliad gan Ofcom. Bydd yn gwneud hynny gan gyfeirio at ddifrifoldeb a/neu raddfa'r mater dan sylw, gan gynnwys, er enghraifft, a yw'n ymwneud â niwed parhaus, niwed i bobl ifanc dan ddeunaw oed a/neu niwed ariannol.
- 1.19 Os bydd Ofcom yn credu y dylai asesu'r mater ymhellach, gall ofyn i'r darlledwr am gopi o'r rhaglen berthnasol ar y cam hwn, a rhaid darparu'r copi hwnnw cyn pen pum niwrnod gwaith.¹⁴ Ar y cam hwn nid yw'n briodol i'r darlledwr ddarparu sylwadau ysgrifenedig.
- 1.20 Ar sail asesiad cychwynnol o'r gŵyn/cwynion ac adolygiad o'r darllediad perthnasol, bydd Ofcom yn ystyried a gafodd darpariaethau penodol o'r Cod Darlledu (neu God arall y mae'r Gweithdrefnau hyn yn berthnasol iddynt) eu torri sy'n cyfiawnhau ymateb gan y darlledwr yn nhyb Ofcom. Os nad oes, bydd Ofcom yn penderfynu peidio ag ymchwilio ymhellach a bydd yn cyhoeddi ei benderfyniad yn ei Fwletin Darlledu, sy'n cael ei gyhoeddi bob pythefnos ar ei wefan:
<http://stakeholders.ofcom.org.uk/enforcement/broadcast-bulletins/>
- 1.21 Bydd Ofcom yn ceisio cwblhau asesiad cychwynnol o bob cwyn cyn pen 15 diwrnod gwaith.
- 1.22 Ac eithrio mewn achosion a ddaw dan baragraff 1.23 isod, pan fydd Ofcom yn credu bod darlledwr wedi methu cydymffurfio â darpariaethau penodol o'r Cod Darlledu (neu God arall y mae'r Gweithdrefnau hyn yn berthnasol iddo), bydd Ofcom yn ysgrifennu at y darlledwr perthnasol. Bydd Ofcom yn crynhoi prif bwyntiau'r gŵyn/cwynion, yn nodi'r darpariaethau penodol o'r Cod Darlledu (neu arall) y mae'n credu sy'n berthnasol i'r gŵyn/cwynion, ac yn gwahodd y darlledwr i gyflwyno sylwadau i ymateb i hynny (a darparu unrhyw ddeunyddiau/dystiolaeth berthnasol sy'n cefnogi ei sylwadau) cyn pen 10 diwrnod gwaith. Bydd Ofcom yn cyhoeddi manylion rhaglenni sy'n destun ymchwiliad ar ei wefan yn <http://stakeholders.ofcom.org.uk/enforcement/audience-complaints/>
- 1.23 Efallai fod achosion penodol pan fydd y mater(ion) dan sylw, ar sail y ffeithiau, yn golygu na fydd Ofcom yn credu bod angen gofyn am sylwadau gan y darlledwr ar y cam hwn. Bydd hyn yn digwydd fel rheol pan fydd cwestiwn ynghylch a yw torri Cod perthnasol yn fater o ffeithiau gwrthrychol (er enghraifft, sy'n ymwneud â nifer neu hyd hysbysebion, neu ddwyster ac amlder delweddu sy'n fflachio mewn rhaglen). Yn yr achosion hyn, fel rheol, ni fydd Ofcom yn gofyn am sylwadau'r darlledwr ar y cam hwn (fel ym mharagraff 1.22 uchod). Yn lle hynny, bydd Ofcom yn ysgrifennu at y darlledwr gyda'i safbwynt rhagarweiniol ar sylwedd y gŵyn/cwynion, fel y nodir ym mharagraff

---

¹⁴ Mae'n amod o bob trwydded darlledu ei bod yn rhaid i'r sawl sy'n dal y drwydded wneud a chadw copi o recordiad o'i holl raglenni am gyfnod penodol o ddiwrnodau ar ôl darlledu, a rhaid rhoi recordiadau i Ofcom yn dilyn ei gais yn "ddiymdroi".

1.25 isod. (Efallai y bydd achosion penodol eraill hefyd pan fydd ffeithiau'r mater(ion) dan sylw, yn golygu ei bod yn briodol dilyn y dull gweithredu hwn).

- 1.24 Bydd Ofcom yn ceisio cwblhau'r achosion hynny y bydd yn mynd â nhw rhagddynt ar gyfer ymchwiliad cyn pen 50 diwrnod gwaith.

Sylwadau gan drydydd partion

Mae Ofcom yn cydnabod efallai fod pobl/cyrff y gallai canlyniad ymchwiliad a phenderfyniad Ofcom ynghylch cwyn(ion) effeithio arnynt yn uniongyrchol, gan fod ganddynt o bosibl fuddiannau sy'n annibynnol ar ddarlledwr perthnasol y rhaglen honno (ee, cyflwynwyr, cynhyrchwyr a/neu gwneuthurwyr rhaglenni annibynnol). Pryd bynnag y bo'n bosibl, dylai darlledwyr geisio ystyried a chynnwys sylwadau pobl/cyrff o'r fath yn eu cyflwyniadau er mwyn ymateb i gŵyn a chadarnhau eu bod wedi gwneud hynny wrth Ofcom.

Fodd bynnag, gall pobl/cyrff o'r fath gyflwyno sylwadau ar eu rhan eu hunain yn uniongyrchol i Ofcom mewn perthynas â chwyn y bydd Ofcom yn bwrw ymlaen i ymchwilio iddi. Mewn achos o'r fath, dylai pobl/cyrff geisio cyflwyno sylwadau i Ofcom cyn gynted ag sy'n bosibl mewn ymchwiliad i gŵyn, gan nodi a yw/i ba raddau y mae eu sylwadau yn wahanol i sylwadau'r darlledwr. Bydd Ofcom yn ystyried y sylwadau hynny fel sy'n briodol ac yn cynnwys y bobl/cyrff hynny yn ei broses penderfynu dan y Gweithdrefnau hyn.

Paratoi safbwynt rhagarweiniol Ofcom

- 1.25 Ar ôl derbyn sylwadau'r darlledwr,¹⁵ bydd Ofcom wedyn yn paratoi ei safbwynt rhagarweiniol ar sylwedd y gŵyn/cwynion. Dim ond dros dro yw'r safbwynt rhagarweiniol hwn a gallai newid yng ngoleuni sylwadau/deunyddiau dilynol a fydd yn cael eu darparu gan y darlledwr (ac unrhyw drydydd parti perthnasol): gweler paragraffau 1.27 ac 1.28 isod. Bydd aelodau o Fwrdd Cynnwys Ofcom yn cael yr holl safbwyntiau rhagarweiniol cyn iddynt gael eu rhoi i'r darlledwr.¹⁶ Bydd y safbwynt rhagarweiniol yn cynnwys:

- crynodeb o'r gŵyn/cwynion;
- crynodeb o ddarnau perthnasol y rhaglen/darllediad y mae'r gŵyn/cwynion yn berthnasol iddynt;
- darpariaethau penodol y Cod Darlledu (neu God arall y mae'r Gweithdrefnau hyn yn berthnasol iddynt) y mae Ofcom yn credu sy'n berthnasol i'r gŵyn/cwynion; ac
- asesiad rhagarweiniol Ofcom ynghylch a gafodd unrhyw rai o'r darpariaethau hynny eu torri a'r rhesymau dros yr asesiad hwnnw.

¹⁵ Mewn achosion pan fydd paragraff 1.22, nid 1.23, uchod yn berthnasol.

¹⁶ Mae'r Bwrdd Cynnwys yn bwyllgor o Brif Fwrdd Ofcom a sefydlwyd gan Ddeddf Cyfathrebiadau 2003. Mae'n cynnwys aelodau sydd â phrofiad helaeth o ddarlledu. Gweler <http://www.ofcom.org.uk/about/how-ofcom-is-run/content-board/functions-and-role/>

- 1.26 Os bydd Ofcom yn credu mewn unrhyw achos bod angen cael rhagor o wybodaeth i sicrhau ei fod yn gallu llunio ei safbwynt rhagarweiniol yn deg ac yn briodol, gall Ofcom ofyn am wybodaeth o'r fath cyn llunio'r safbwynt hwnnw.
- 1.27 Pan fydd Ofcom wedi paratoi ei safbwynt rhagarweiniol, bydd Ofcom yn ei roi i'r darlledwr (ac unrhyw drydydd parti perthnasol) ac yn gofyn am sylwadau cyn pen 10 diwrnod gwaith.
- 1.28 Ar ôl i Ofcom gael ac ystyried sylwadau'r darlledwr (a/neu unrhyw sylwadau gan drydydd parti perthnasol) ar ei safbwynt rhagarweiniol, bydd yn dod i'w benderfyniad terfynol ac yn rhoi gwybod i'r darlledwr.¹⁷

Cyhoeddi Penderfyniad

- 1.29 Cyn cyhoeddi'r Penderfyniad, bydd Ofcom yn rhoi copi o'r Penderfyniad, a fydd dan embargo caeth, i'r darlledwr, dim ond er mwyn cywiro unrhyw wallau ffeithiol. Bydd y darlledwr yn cael 48 awr i ymateb gyda chywiriadau o'r fath, ac ar ôl hynny bydd Ofcom yn cyhoeddi'r Penderfyniad.
- 1.30 Bydd y Penderfyniad yn cael ei gyhoeddi ar Fwletin Darlledu Ofcom ar ei wefan yn <http://stakeholders.ofcom.org.uk/enforcement/broadcast-bulletins/>

Peidio â Datgelu

- 1.31 Yn amodol ar unrhyw rwymedigaethau perthnasol, mae'n rhan hanfodol o gyfanrwydd prosesau Ofcom bod yr holl bartïon dan sylw yn dilyn yr holl reolau a gweithdrefnau sydd wedi'u cyhoeddi gan Ofcom. Mae'r rhain yn mynnu, er enghraifft, na ddylai partïon cwyn ddatgelu unrhyw ohebiaeth, dogfennau na deunyddiau eraill sy'n ymwneud â'r gŵyn¹⁸ yn ystod yr ymchwiliad (gweler y blwch testun isod). Nid yw'r gofyniad hwn o beidio â datgelu yn cyfyngu ar yr hyn y gall Ofcom ei gyhoeddi yn ei benderfyniad ar ddiwedd yr ymchwiliad.

Peidio â Datgelu

Oni nodir yn wahanol caiff partïon (y rheini sy'n cwyno, darlledwyr, Ofcom ac unrhyw drydydd partïon yr effeithir arnynt yn uniongyrchol) gyhoeddi'r ffaith bod cwyn wedi cael ei gwneud neu fod Ofcom wrthi'n ymchwilio i achos. Mae modd iddynt hefyd ddefnyddio unrhyw wybodaeth sydd eisoes ar gael yn gyhoeddus.

Serch hynny, mae pob parti yn rhwym wrth y gofyniad o beidio â datgelu mewn perthynas â'r holl ddeunyddiau eraill a gyflwynir a'r cyfathrebu/gohebu fydd yn digwydd mewn perthynas â'r gŵyn neu'r achos.¹⁹ Ar ben hynny, ar ôl gwneud cwyn, ni ddylai

¹⁷ Bydd aelodau o Fwrdd Cynnwys Ofcom yn cael yr holl Benderfyniadau cyn iddynt gael eu rhoi i'r darlledwr.

¹⁸ Mae'n rhaid i Ofcom gyflawni dyletswyddau statudol amrywiol sy'n ymwneud â datgelu gwybodaeth (er enghraifft, dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004). Nid yw dyletswyddau o'r fath yn caniatáu i Ofcom ddefnyddio eithriadau yn fympwyol. Efallai y bydd yn rhaid i Ofcom ddatgelu gwybodaeth a roddir iddo fel rhan o gŵyn er mwyn diwallu dyletswyddau o'r fath, ac nid oes dim yn y Gweithdrefnau hyn sy'n gallu atal Ofcom rhag gwneud hynny.

¹⁹ Caiff Ofcom ddal deunyddiau yn ôl os yw'n credu eu bod yn gyfrinachol, yn sensitif i'r farchnad neu â baint gyfreithiol, neu eu bod dan unrhyw ddyletswyddau cyfreithiol eraill i'w diogelu rhag eu

unrhyw barti gymryd unrhyw gamau a allai – boed hynny'n fwriadol ai peidio – beryglu, neu beri risg o beryglu, penderfyniad teg ar y mater gan Ofcom neu a allai fel arall, ym marn Ofcom, olygu camddefnyddio proses.

Gall methu â dilyn y gofynion hyn olygu bod Ofcom yn rhoi'r gorau i ystyried sylwadau'r parti.

Cyfyngiadau amser

- 1.32 Dylai'r rheini sy'n cwyno a'r darlledwyr gofio'r cyfyngiadau amser a bennir yn y Gweithdrefnau hyn. Serch hynny, efallai fod Ofcom yn credu ei bod yn briodol (er budd tegwch a/neu er mwyn cynnal ymchwiliad) diwygio neu addasu'r cyfyngiadau amser a nodir yn y Gweithdrefnau mewn achos penodol. Dylai unrhyw un sy'n cwyno neu unrhyw ddarlledwr y mae eisiau rhagor o amser arno roi esboniad ysgrifenedig i Ofcom ynghylch pam ei fod yn credu bod hynny'n briodol.

Sancsiynau

- 1.33 Pan fydd Ofcom yn penderfynu ar gŵyn/cwynion neu ymchwiliad drwy benderfynu bod y safonau yn adran 319 o Ddeddf 2003 wedi cael eu torri (fel y cânt eu hadlewyrchu yn y darpariaethau perthnasol yn y Cod Darlledu neu God perthnasol arall), gall Ofcom ystyried ei fod yn cyfiawnhau ystyried sancsiwn statudol yn erbyn y darlledwr. Os felly, bydd Ofcom yn egluro hynny yn ei Benderfyniad (dan baragraffau 1.29 a 1.30 uchod) a bydd y "Gweithdrefnau ar gyfer ystyried sancsiynau statudol mewn achosion o dorri amodau trwyddedau darlledu" yn berthnasol.²⁰ Mae'r rhain ar gael ar wefan Ofcom yn <http://stakeholders.ofcom.org.uk/broadcasting/guidance/complaints-sanctions/procedures-statutory-sanctions/>

Cyfarwyddiadau

- 1.34 Dan y Deddfau Darlledu²¹ mae gan Ofcom y pŵer i gyhoeddi cyfarwyddyd yn unol â thrwydded darlledwr. Nid yw hyn yn berthnasol i'r BBC nac S4C ac mae'n gyfyngedig i'r rheini sy'n dal trwyddedau a gyhoeddwyd dan y Deddfau hynny.
- 1.35 Caiff Ofcom gyhoeddi cyfarwyddyd o'r fath mewn unrhyw achos y mae'n credu sy'n briodol. Gall hyn gynnwys achosion, er enghraifft, lle mae Ofcom yn credu:
- bod y darlledwr wedi torri Cod perthnasol yn ddifrifol, ond nid yw Ofcom yn credu bod hynny'n cyfiawnhau ystyried sancsiwn yn erbyn y darlledwr dan Weithdrefnau Sancsiynau Ofcom y cyfeirir atynt ym mharagraff 1.33 uchod;
  - nad yw darlledwr wedi cydymffurfio'n brydlon ag unrhyw ofyniad perthnasol a/neu
  - y ceir rhesymau eraill sy'n golygu ei bod yn briodol i ddarlledwr gymryd cam penodol.

---

datgelu. Mewn achosion o'r fath, bydd y darlledwr yn cael gwybod bod deunyddiau perthnasol wedi cael eu dal yn ôl, ac yn cael y rhesymau dros hynny.

²⁰ Dan delerau'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth gydag Ofcom, caiff yr Awdurdod Safonau Hysbysebu wneud cais i Ofcom ystyried sancsiwn statudol mewn achos hysbyseb. Mewn achosion o'r fath, fel rheol, bydd yr Awdurdod Safonau Hysbysebu wedi cyhoeddi bod ei god wedi cael ei dorri.

²¹ Gweler, er enghraifft, adrannau 4(2) ac 87(2) o Ddeddf Darlledu 1990.

Bydd Hysbysiad Cyfarwyddyd fel rheol yn cael ei gyhoeddi ar Fwletin Darlledu Ofcom.

- 1.36 Os na fydd darlledwr yn cydymffurfio â chyfarwyddyd a gyhoeddir gan Ofcom yn unol â'i drwydded, gall hyn arwain at ystyried sancsiynau statudol yn erbyn y darlledwr (er enghraifft, rhoi cosb ariannol, neu ddirymu trwydded). Mewn achosion o'r fath, byddai'r Weithdrefn Sancsiynau y cyfeirir ati yn y paragraff blaenorol yn berthnasol.